

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

ATIK BERTARAFI POLİTİKASI

1. Giriş

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), sürdürülebilir kalkınma, çevresel yönetim ve ekolojik ayak izini azaltan atık yönetim uygulamalarına kendini adanmıştır. Üniversite, atıkları verimli bir şekilde yönetme, çevresel etkiyi en aza indirme ve ulusal ve yerel düzenlemelere uyma sorumluluğunu kabul etmektedir. Bu politika, üniversite kampüsünde üretilen atıkların doğru bir şekilde imha edilmesi için prosedürleri ve yönergeleri belirlemektedir ve tüm personel, öğrenciler, yükleniciler, ziyaretçiler, dış kaynaklı tedarikçiler ve tedarik zincirini kapsamaktadır. Ayrıca, üniversitenin atık imha politikası Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH'ler) ile uyumlu olup, özellikle SKH 6, SKH 9, SKH 11, SKH 12, SKH 13, SKH 15 ve SKH 17'yi desteklemeyi amaçlamaktadır.

2. Kapsam

Bu politika, üniversitede üretilen her türlü atığı kapsamaktadır, bunlar arasında:

- Tehlikeli atık
- Organik atık
- Geri dönüştürülebilir malzemeler
- Elektronik atık (E-atık)
- Tıbbi ve laboratuvar atığı
- İnşaat ve yıkım molozları
- Dış kaynaklı tedarikçiler ve tedarik zincirinden kaynaklanan atıklar yer almaktadır.

3. Hedefler

Bu politikanın temel hedefleri şunlardır:

- Atık üretimini önleme, azaltma, yeniden kullanım ve geri dönüşüm yoluyla en aza indirmek,
 - Atıkların güvenli ve çevreye duyarlı bir şekilde imha edilmesini sağlamak.
 - Üniversite topluluğunda atık yönetimi uygulamaları konusunda farkındalık oluşturmak.
 - İlgili atık yönetimi yasaları ve düzenlemelerine uyumu sağlamak.
 - Sürdürülebilir bir kampüs ve çevreye katkıda bulunmak.
 - Depolama alanına gönderilen ve geri dönüştürülen atık miktarını ölçmek, zamanla azaltma hedefleri belirlemek.
- Plastik kullanımını en aza indirmek ve sürdürülebilir alternatiflere geçişi teşvik etmek.
- Tek kullanımlık ürünlerin kullanımını en aza indirmek ve yeniden kullanılabilir ürünlerin kullanılmasını teşvik etmek.
- Bu politikaların dış kaynaklı tedarikçilere ve üniversitenin tedarik zincirine uzanmasını sağlamak.
 - Malzeme ve kaynakların yaşam döngüsünü uzatmak için döngüsel ekonomi ilkelerinin benimsenmesini teşvik etmek.
 - Çevre dostu ve etik kaynaklı ürünleri önceliklendiren sürdürülebilir tedarik uygulamalarını entegre etmek.
- Atık yönetimi uygulamalarını üniversitenin karbon azaltım hedefleriyle uyumlu hale getirmek.
- Üniversite topluluğunu sürdürülebilir atık yönetimi konusunda eğitmek ve bu politikayı daha geniş çevresel eğitim çabalarıyla ilişkilendirmek.

4. Atık Sınıflandırması

MAKÜ'de üretilen atıklar, uygun yönetim için aşağıdaki kategorilere ayrılacaktır:

- **Geri Dönüştürülebilir Atık:** Kağıt, karton, plastik, metal ve cam gibi geri dönüşüm için ayrılan malzemeler.
- **Tehlikeli Atık:** İnsan sağlığına ve çevreye zararlı kimyasallar, yağlar, çözücüler ve diğer maddeler.
- **Organik Atık:** Gıda atıkları, bahçe atıkları ve diğer kompostlanabilir malzemeler gibi biyolojik olarak ayrışabilir atıklar.
- **E-Atık:** Bilgisayarlar, yazıcılar, cep telefonları ve piller gibi atılmış elektrikli veya elektronik cihazlar.
- **Tıbbi ve Laboratuvar Atığı:** Tıbbi, laboratuvar veya araştırma faaliyetlerinden kaynaklanan atıklar, biyolojik atıklar, kesici aletler ve tehlikeli maddelerle kontamine malzemeler.
- **İnşaat ve Yıkım Atığı:** İnşaat ve yenileme faaliyetlerinden kaynaklanan malzemeler, örneğin beton, tuğla, ahşap ve metal.
- **Dış Kaynaklı Tedarikçiler ve Tedarik Zinciri Atığı:** Üniversiteye hizmet veya malzeme sağlayan üçüncü taraf satıcılar ve tedarik zinciri boyunca üretilen atıklar.

5. Atık İmha Prosedürleri

- **Geri Dönüştürülebilir Atık:** Kağıt, plastik, cam ve metal geri dönüşümü için kutular kampüs genelinde bulunmaktadır. Geri dönüştürülebilir atıklar, kaynağında ayrıştırılmalı ve uygun konteynerlere konulmalıdır. Üniversite, malzemelerin sorumlu bir şekilde geri dönüştürülmesini sağlamak için sertifikalı geri dönüşüm şirketleriyle iş birliği yapacaktır. Geri dönüşüm oranlarını artırma hedefiyle geri dönüştürülen malzeme miktarı düzenli olarak ölçülecektir.
- **Tehlikeli Atık:** Tehlikeli atıkların dikkatle ele alınması gerekmektedir. Tehlikeli malzemeler için özel konteynerler sağlanacak ve eğitimli personel, güvenli imha işlemlerini lisanslı atık imha hizmetleri aracılığıyla gerçekleştirecektir.
- **Organik Atık:** Organik atıkların mümkün olduğunca kompostlanması teşvik edilecektir. Üniversite, gıda tedarikçileri ve personelin kompostlama programlarına katılmasını teşvik edecektir.
- **E-Atık:** Tüm elektronik atıklar, diğer atıklarla ayrı toplanmalıdır. Kampüs içinde özel e-atık toplama noktaları belirlenmiştir. MAKÜ, e-atıkların sertifikalı e-atık geri dönüşüm kuruluşları tarafından işlenmesini sağlayacak, böylece elektronik bileşenlerin uygun şekilde ayrıştırılması ve geri dönüştürülmesi sağlanacaktır.
- **Tıbbi ve Laboratuvar Atığı:** Tıbbi ve laboratuvar atıkları, güvenlik ve düzenleyici standartlara uygun olarak imha edilmelidir. Üniversitenin İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, biyolojik ve kontamine atıkların uygun şekilde ele alınmasını ve imha edilmesini denetleyecektir.
- **İnşaat ve Yıkım Atığı:** İnşaat faaliyetlerinde yer alan yükleniciler ve üniversite personeli, proje alanında atık malzemelerini ayrıştırmalıdır. Yeniden kullanılabilir malzemeler kurtarılacak, yeniden kullanılamayan malzemeler lisanslı atık yönetim şirketleri aracılığıyla imha edilecektir.
- **Dış Kaynaklı Tedarikçiler ve Tedarik Zinciri Atığı:** Üniversiteye mal ve hizmet sağlayan tüm tedarikçiler, yükleniciler ve dış ortaklar, bu atık imha politikasına uymak zorundadır; bu, atık yönetim uygulamalarının üniversitenin sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu olmasını sağlamaktadır. Üniversite, tedarikçileriyle birlikte ambalaj atıklarını azaltmak, geri dönüşümü teşvik etmek ve tedarik zincirinde gereksiz tek kullanımlık veya plastik ürünlerin kullanımını önlemek için çalışacaktır.

6. Plastik Kullanımını Azaltma

Üniversite şunları yapacaktır:

- Tek kullanımlık plastiklerin alternatiflerini teşvik ederek plastik tüketimini azaltmak.
- Öğrencileri ve personeli, kampüs genelinde mevcut su istasyonları ile yeniden doldurulabilir su şişeleri ve diğer yeniden kullanılabilir eşyalar kullanmaya teşvik etmek.
- Tedarikçilerle birlikte, teslimat ve gıda hizmetlerinde plastik ambalajı en aza indirmek için çalışmak.

7. Tek Kullanımlık Ürünleri Azaltma

Üniversite, aşağıdakileri aktif olarak teşvik edecektir:

- Yemekhanelerde fincan, tabak ve çatal bıçak gibi yeniden kullanılabilir ürünlerin kullanımını teşvik etmek.
- Üniversite operasyonlarında dayanıklı ve uzun ömürlü ürünlerin kullanılmasını teşvik eden politikalar uygulamak.
- Personeli, öğrencileri ve tedarikçileri, çevre dostu alternatifler (örneğin, yeniden kullanılabilir çantalar, araç gereçler ve kaplar) benimsemeye teşvik ederek tek kullanımlık malzemelerin kullanımını azaltmak.

8. Roller ve Sorumluluklar

- **Üniversite Yönetimi:** Atık imha politikasının uygulanmasını sağlamak ve atık yönetim programları için gerekli kaynakları tahsis etmek.
- **Üniversite İdari Yönetimi:** Kampüs içindeki atıkların periyodik toplanmasından ve imha edilmesinden sorumlu olup, geri dönüşüm ve imha şirketleri ile koordinasyon sağlayacaktır. Ayrıca, depolama alanına gönderilen ve geri dönüştürülen atık miktarlarını takip etmek ve ilerlemeleri raporlamakla görevli olacaktır.
- **Personel ve Akademik Kadro:** Atık imha prosedürlerine uyması, atık azaltımını teşvik etmesi ve plastik ve tek kullanımlık ürünlerin kullanımını azaltma çabalarına aktif olarak katılması beklenmektedir.
- **Öğrenciler:** Atık ayrıştırma, geri dönüşüm programlarına katılmak ve kişisel atıklarını doğru bir şekilde imha etmek, ayrıca plastik kullanımını azaltma ve tek kullanımlık ürünleri en aza indirme davranışlarını benimsemek.
- **Tedarikçiler ve Yükleniciler:** Üniversitenin atık imha yönergelerine uymak, plastik azaltma ve tek kullanımlık ürünlerin kaçınılması konularında uyum sağlamak ve kampüste kendi faaliyetlerinden kaynaklanan atıkları uygun şekilde imha etmek.
- **Dış Kaynaklı Tedarikçiler:** Üniversitenin atık yönetim protokollerine uymak, operasyonlarında atıkları azaltmak ve mümkün olduğunca tek kullanımlık plastik kullanımını ortadan kaldırmak zorundadır.

9. Eğitim ve Farkındalık

MAKÜ, atık imha politikası hakkında öğrencilere, akademik ve idari personele ve akademik kadroya düzenli eğitim ve farkındalık programları düzenleyecektir. Farkındalık kampanyaları, plastik kullanımını azaltmanın ve mümkün olduğunca tek kullanımlık ürünleri ortadan kaldırmanın önemini vurgulayacaktır. Üniversite:

- Sürdürülebilir atık yönetimi uygulamalarını müfredata entegre ederek öğrencilere küresel atık sorunlarıyla başa çıkma bilgisi ve becerisi sağlamayı amaçlamaktadır.
- Atıksız etkinlik atölyeleri ve eğitim faaliyetleri düzenleyerek öğrenci ve personelin atıksız uygulamaları benimsemesini teşvik edecektir.
- Yerel yönetimler kamu ve özel sektör kuruluşları, sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yaparak geri dönüşüm ve atık azaltma kampanyalarına katılımı teşvik edecektir.

10. İzleme, Ölçme ve Raporlama

Üniversitenin İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, kampüs genelindeki atık imha uygulamalarını izleyerek yönetime düzenli raporlar sunacaktır. Anahtar performans göstergeleri şunları içerecektir:

- Depolama alanına gönderilen atık miktarı ve geri dönüşüm oranları.
- Plastik kullanımındaki azalma.
- Tek kullanımlık ürünlerin kullanımındaki azalma.
- Dış kaynaklı tedarikçilerin atık yönetimi politikalarına uyumu.
- Atık imhasıyla ilişkili karbon ayak izinin azaltılması. Yıllık atık yönetim uygulamaları denetimleri yapılacak, bu politika ile uyumu sağlamak ve iyileştirme alanlarını belirlemek için çalışılacaktır. Üniversite, depolama alanına gönderilen atıkları azaltma hedefleri belirleyecek ve ilerlemeyi sürekli olarak takip edecektir. Üniversite, atık yönetim performansını kamuya açık bir şekilde raporlayarak şeffaflığı ve hesap verebilirliği artıracaktır.

11. Sürdürülebilir Tedarik ve Döngüsel Ekonomi

MAKÜ, çevre dostu ve etik ürünleri önceliklendiren sürdürülebilir tedarik uygulamalarını benimsemeye kararlıdır ve ambalajı azaltmaya, atığı en aza indirmeye ve döngüsel ekonomi ilkeleriyle uyumlu tedarikçileri seçmeye odaklanacaktır. Üniversite, mümkün olduğunda uzun ömürlü, yeniden kullanılabilir ve onarılabılır ürünleri tercih edecek ve eşyaların yeniden kullanımını ve onarımını teşvik edecektir.

12. Yasal Uyumluluk

MAKÜ, tüm atık yönetim ve imha faaliyetlerinin ulusal çevre yasaları ve düzenlemeleri ile uyumlu olmasını sağlayacaktır. Bunlar arasında:

- Türkiye Çevre Kanunu No. 2872 ve
- Türkiye Atık Yönetimi Yönetmeliği (2 Nisan 2015) yer almaktadır.

13. Sürekli İyileştirme

Üniversite, atık imha uygulamalarını sürekli olarak iyileştirmeye kararlıdır. MAKÜ, bu politikayı yıllık olarak gözden geçirecek, paydaşlardan gelen geri bildirimleri dikkate alacak ve atık yönetimi ve sürdürülebilirlik alanındaki yeni en iyi uygulamalarla uyumlu hale getirecektir.

14. Yürürlük

Bu politika, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Senatosu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Politikanın Kabul Edildiği Senato Kararının	
Tarihi	Sayısı
5/11/2024	621/1